

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Ceornea Eduard în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Balan Ion Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat mun. Xxxxx s. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 01.03.2019-30.06.2020
2. *instanța de apel*: 23.07.2020-15.06.2022
3. *instanța de recurs*: 23.09.2022 - 09.11.2022

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 30 iunie 2020, Balan Ion Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, la 2 ani 6 luni închisoare.

În baza art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară a Judecătoriei Bălți din 23 august 2017, stabilindu-i definitiv lui Balan I., pedeapsă cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă cererea procurorului și a dispus încasarea din contul lui Balan Ion a sumei de 320 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizei.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și a dispus încasarea din contul lui Balan Ion în beneficiul lui Balțatu Ivan a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 5000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru asistența juridică.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Balan Ion, la data de 11.01.2019 în jurul orei 23:30, aflându-se în fața casei de cultură din satul Elizaveta, municipiul Bălți, având intenția cauzării leziunilor corporale lui Balțatu Ion, intenționat, în

vederea realizării scopului infracțional, i-a aplicat lui Balțatu Ion o lovitură ca pumnul în regiunea mandibulei pe stânga și în rezultatul loviturii aplicate părții vătămate Balțatu Ion, conform raportului de expertiză judiciară nr.20190D0066 din 13.02.2019, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de fractura mandibulei pe stânga cu deplasare. Leziunile sus menționate au fost produse prin acțiunea traumatică cu obiect contondent, cum ar fi pumn, pumnal etc, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, a condiționat o dereglare a sănătății de lungă durată și în conformitate cu acest criteriu se califică ca vătămări corporale medii.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatului Balan I. în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, *vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de o dereglare îndelungată a sănătății*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Avocatul Ceornea Eduard în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Balan Ion să fie achitat, cu respingerea cerințelor de încasare a cheltuielilor de judecată și respingerea acțiunii civile înaintate de partea vătămată.

Pentru a-și argumenta aceste solicitări a indicat, că:

- instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia privind existența vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, precum și nefondat a dispus admiterea acțiunii civile. De asemenea în viziunea sa, instanța de fond neîntemeiat a respins plângerea apărătorului declarată în ordinea art.313 CPP, prin care fapt a încălcat dreptul inculpatului la apărare, lipsindu-l de posibilitatea de a prezenta probe în cadrul procesului penal, drept rezultat instanța a condamnat inculpatul pentru o faptă care nu a fost comisă de acesta;

- concluziile expertului sunt neîntemeiate și există îndoieli în privința veridicității lor din motiv că concluzia a fost făcută de expert în baza extrasului din fișa bolnavului, în lipsa originalului fișei medicale de tratament în staționar sau ambalator, precum și în lipsa clișeelelor radiologice cu descrierea specialistului;

- cu titlu de prejudiciu material se solicită încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a sumei de 6323,01 lei, iar în vederea valorificării cuantumului prejudiciului material solicitat, drept probe de către partea vătămată au fost anexate un șir de bonuri de plată pentru procurarea pretinselor medicamente necesare în urma traumelor primite, fără a fi specificate care este natura acestor servicii sau să fie prezentate rețete care să confirme tratamentul fracturii mandibulei. Mai mult ca atât, instanța de judecată atestă că la cererea de chemare în judecată au fost anexate trimiteri extras eliberate de Centrul medicilor de familie s. Elizaveta în care diagnosticul stabilit lui Balțatu Ivan este hepatită cronică virală C, chiste hepatice multiple simple, colecistită cronică,

pancreatită cronică, precum și trimiterea extras eliberată de Spitalul clinic municipal Bălți, conform căruia Balțatu Ivan în perioada 22.01.2019-31.01.2019, s-a tratat în staționar cu diagnoza hepatită cronică C acută, fără nici o mențiune privind tratamentul fracturii mandibulei. La fel, partea vătămată a prezentat buletine de rezultate de investigații de laborator din 12.01.2019 și 17.01.2019, prin care se confirmă efectuarea unor investigații ce nu au tangență cu vătămările care au fost provocate părții vătămate;

- lipsa legăturii de cauzalitate dintre investigațiile și tratamentul urmat de partea vătămată cu fractura mandibulei or, potrivit înscrisurilor anexate, acesta s-a tratat de maladii hepatice cronice care nu au nici o legătură cu trauma cauzată acestuia prin infrațiune;

- cu referire la solicitarea încasării cheltuielilor de transport susținute prin biletele de călătorii anexate, apărarea specifică că nu este indicată direcția sau cursa de călătorie, o parte din aceste bilete nu conțin data eliberării și respectiv nu se cunoaște când și în ce direcții au avut loc deplasările, motiv din care urmează a fi apreciate nepertinente speței în cauză;

- privitor la cheltuielile suportate de partea vătămată pentru procurarea poliței de asigurare medicală obligatorie, apărarea invocă că în corespundere cu prevederile anexei nr.2 al Legii nr.1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (în MO nr.18-19/57 din 08.02.2003), persoanele fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova fac parte din plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual. Respectiv pentru a beneficia de tratament, acesta conform legii are obligația de a procura anual polița de asigurare medicală obligatorie. Astfel, în viziunea apelantului, necesitatea procurării poliței medicale nu are legătură cu infrațiunea dată, în situația în care s-a constatat că, de fapt Balțatu Ivan a urmat tratament pentru maladii hepatice, iar procurarea poliței medicale ține de obligația sa, impusă prin Legea nr.1593 din 26.12.2002;

- referitor la cerința părții vătămate privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10000 lei, consideră că valoarea onorariului pentru serviciile avocatului solicitată de partea vătămată este una excesivă, or avocatul părții vătămate a participat la 3 ședințe, examinarea cauzei penale nu a prezentat complicații;

- invocă dezacord cu solicitarea încasării din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 50000 lei;

- instanța de fond a adoptat sentința de condamnare bazându-se în mod exclusiv pe probele învinuirii, în situația când apărarea a fost lipsită de posibilitatea de a prezenta în cadrul urmăririi penale și în instanța de fond probele sale, or respingându-i-se plângerea în ordinea art.313 CPP, a plasat apărarea în situația de imposibilitate de a prezenta probe, iar motivele invocate de instanța de judecată în vederea respingerii plîngerii sunt formale;

- la materialele cauzei penale lipsesc, extrasul din fișa medicală așa și clișeele

radiologice pretins prezentate expertului în vederea executării expertizei. Astfel expertiza a fost executată în baza unor probe prin înscrisuri care nu au fost anexate la materialele cauzei penale și nu au fost recunoscute drept probe. Motiv din care orice concluzie prezentată de expert în baza unor înscrisuri ilegal dobândite și lipsă la dosar este nulă și respectiv raportul de expertiză medico-legală de asemenea este unul nul. Astfel, leziunile corporale constatate de expert în baza unor documente medicale care nu se regăsesc în materialele cauzei trezesc suspiciuni rezonabile în raport cu extrasele medicale care confirmă tratamentul în perioada respectivă a unor altfel de maladii ce nu se referă la leziunile corporale stabilite de expert, iar diagnosticul deplin nu conține mențiuni privind tratamentul fracturii mandibulei;

-vina inculpatului nu a fost demonstrată prin probe concludente și pertinente, iar tentativele apărării de a prezenta probe instanței în vederea examinării cauzei în mod obiectiv și sub toate aspectele au fost în mod arbitral ignorate de instanță, aceasta manifestând un comportament părtinitor și o apreciere exclusiv de învinuire a inculpatului.

3.2 Avocatul Angela Gherasim în numele părții vătămate Balțatu Ivan, care a pledat pentru casarea sentinței, cu rejudecarea cauzei și stabilirea unei pedepse cu închisoarea maximă prevăzută la sancțiunea articolului. De asemenea a solicitat admiterea acțiunii civile în quantum integral solicitat și încasarea din contul lui Balan Ion în beneficiul lui Baltatu Ivan: 6323, 11 lei - prejudiciul material cauzat; 50000 lei - prejudiciul moral cauzat în urma infracțiunii și 10000 lei - cheltuieli de asistență juridică.

În susținerea poziției a indicat, că:

- instanța de judecată a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blândă, necorespunzând personalității celui vinovat, întrucât nu corespunde circumstanțelor comiterii infracțiunii și gradului pericolului social ce îl reprezintă inculpatul, acesta nu regretă că a comis fapta, nu recunoaște vina, nu manifestă căință sinceră și nu a reparat prejudiciul cauzat;

- la stabilirea pedepsei prima instanță nu a ținut cont de prevederile art.61, 75 Cod penal, privind atingerea scopului restabilirii echității sociale, la stabilirea pedepsei ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele atenuante și agravante;

- privitor la latura civilă indică, că prin admiterea parțială a acțiunii civile prima instanță nu a restabilit prejudiciile și cheltuielile reale, suportate de partea vătămată. Or, cheltuielile suportate, au fost necesare și raționale pentru partea vătămată, motiv pentru care acestea urmează a fi compensate, or reprezintă un prejudiciu real cauzat părții vătămate de către inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2022, apelul avocatului Ceornea Eduard în interesele inculpatului a fost respins ca nefondat. Apelul avocatului Gherasim Angela în numele părții vătămate Balțatu Ivan a fost admis, sentința în cauză fiind casată parțial, în latura civilă, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru

prima instanță, după cum urmează. Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Balțatu Ivan a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul inculpatului Balan Ion în beneficiul părții vătămate Balțatu Ivan a sumei de 6323 lei și 1 ban, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune; a sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune și a sumei de 10000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistența juridică. În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond ce se referă la condamnarea lui Balan Ion și cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizei judiciare, au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, instanța de fond în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității, și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Balan Ion în comiterea faptei incriminate, constatând și reținând în acțiunile acestuia comiterea infracțiunii prevăzută de art.152 alin.(1) Cod penal.

În acest sens, instanța de fond întemeiat a bazat sentința de condamnare pe probele scrise ale cauzei penale, declarațiile martorilor și a părții vătămate.

Cu toate că inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii, contrariul a fost demonstrat prin probele cercetate, declarațiile părții vătămate Balțatu Ivan, martorii Chironda Cristian, Baltatu Cedric, Burlac Andrei și probele scrise și anume, concluziile raportului de expertiză judiciară nr.201910D0066 din 13.02.2019, (f.d.11-12, vol.I), concluziile expertizei medico-legală repetată nr.202202D0190 din 23.02.2022.

Din aceste considerente, instanța de apel a catalogat declarațiile inculpatului Balan Ion, ca o metodă de apărare, care vin în contradicție cu cumulul de probe administrat, declarații asupra cărora planează dubii rezonabile și nu pot fi plasate la baza unui act judiciar, mai mult ca atât că, ulterior totuși apărarea a pledat pentru o pedeapsă mai blândă.

În contextul celor expuse, instanța de apel a reținut că alegațiile apărării privitor la faptul cauzării leziunilor prin cădere, sunt irelevante cazului și contravin întregului probatoriu administrat, or, martorii, partea vătămată, cât și probele scrise, nemijlocit concluziile expertale, indică, că leziunile corporale cauzate părții vătămate Balțatu Ivan nu puteau fi provocate urmare a căderii, ci sunt rezultatul loviturii aplicate de inculpatul Balan Ion cu pumnul în regiunea mandibulei pe stânga.

Astfel, în viziunea instanței de apel, instanța de fond corect a statuat, că Balan Ion se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal.

Analizând circumstanțele și împrejurările speței prin prisma materialelor anexate la dosar ce vizează fapta infracțională comisă de Balan Ion, personalitatea acestuia și urmările prejudiciabile ale acțiunilor lui, instanța de

aple a concluzionat, că prima instanță justificat a aplicat acestuia pedeapsa sub formă de închisoare, iar cuantumul acesteia a fost stabilit cu respectarea principiilor individualizării pedepsei penale și a prevederilor art.61, 75 Cod penal.

Respectiv, reținând prevederile menționate supra, coroborându-le cu circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat că pedeapsa aplicată inculpatului Balan Ion, sub formă de închisoare, în cuantumul stabilit de către prima instanță, este în coraport cu gravitatea faptei comise - infracțiune mai puțin gravă, comisă cu intenție; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit - cauzarea de leziuni corporale medii; personalitatea inculpatului - anterior a fost condamnat: prin sentința Judecătorei Bălți din 23.08.2017 în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, la 1 an închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pentru perioada de probațiune de 2 ani; prin sentința Judecătorei Bălți din 19.03.2020, în baza art.155, art.179 alin.(2), art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, la pedeapsa definitivă de 1 an, 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis; la moment pe rolul instanței de fond examinându-se o cauză penală în privința lui Balan Ion pe art. 287 alin.(3) Cod penal; la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află; nu este angajat în câmpul muncii; la locul de trai se caracterizează nesatisfăcător; atitudinea inculpatului față de faptele comise și procesul desfășurat - n-a recunoscut vina și n-a întreprins măsuri în vederea reparării prejudiciului cauzat părții vătămate; circumstanțe atenuante - nu s-au identificat, iar circumstanțe agravante - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.

În acest sens, instanța de apel a reținut, că în cauza lui Balan Ion stabilirea categoriei excepționale de pedeapsă este condiționată de personalitatea inculpatului care nu este la prima abatere de la legea penală, acesta continuând comiterea infracțiunilor.

Instanța de apel a considerat nefondată solicitarea cu privire la aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai blânde, or, prin analiza criteriilor enunțate supra este demonstrată inoportunitatea unei asemenea pedepse, or, nu va fi aptă să conducă la realizarea scopurilor pedepsei de reeducare/corectare a inculpatului, de restabilirea echității sociale.

Privitor la latura civilă, instanța de apel a considerat, că instanța de fond eronat a dispus admiterea parțială a acțiunii civile, încasând din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Balțatu Ivan doar a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 5000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare - onorariul avocatului, omițând să se expună privitor la cerința de reparare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, constatându-se temei pentru a interveni în conținutul soluției instanței la acest aspect.

Potrivit acțiunii civile, s-a solicitat încasarea de la Balan Ion în beneficiul lui Balțatu Ivan: 6323,11 lei - prejudiciul material cauzat; 50000 lei - prejudiciul moral cauzat în urma infracțiunii și 10000 lei - cheltuieli de asistență juridică.

Cu referire la suma de 6323,11 lei - prejudiciul material cauzat prin infracțiune, instanța de apel a reținut că instanța de fond în partea descriptivă a notat, că înscrisurile anexate la acțiunea civilă și anume bonurile, biletele de călătorie, prescrierile medicale și tratamentul acordat nu probează că partea vătămată a tratat anume fractura de mandibulă, or, sunt înscrisuri privitor la tratarea hepatitei, neavând relevanță la caz, iar în partea dispozitivă a omis să se expună privitor la admiterea/respingerea acțiunii civile sub aspect material.

Analizând conținutul cerințelor în partea reparării prejudiciului material în raport cu actele ce au fost atașate la acțiunea civilă, instanța de apel a stabilit că conform fișei medicale a bolnavului de staționar nr.1900629 pe numele Balțatu Ivan, acesta a fost internat cu diagnoza "*fractură oblică a ramurii mandibulei pe stânga*" în ziua de 12.01.2019 și externat în data de 18.01.2019, fiind supus inclusiv tratamentului conservativ: antiinflamator, antimicrobian, analgic, antimicotic, hiposensibilizant (f.d.89 verso, vol.II). În data de 18.01.2019 a fost externat pentru tratament ambulator și menținerea blocajului intermaxilar până în data de 12.02.2019 cu controlul obligatoriu a ocluziei interdentare. În același context, instanța de apel a reținut că toate bonurile de plată (f.d.183-184, Vol.I) datează cu data de 12.02.2019, adică data internării cu diagnoza "*fractură oblică a ramurii mandibulei pe stânga*" și data imediat următoare de 13.01.2019, pe când trimiterile extras privitor la depistarea hepatitei virale, datează cu 18.01.2019 și 31.01.2019, adică maladia-hepatită virală, a fost depistată în procesul investigării pacientului după internarea cu fractura mandibulei, concluzionându-se că medicamentele procurate în baza bonurilor de plată anexate au fost folosite pentru tratamentul fracturii de mandibulă.

Instanța de apel a considerat eronată poziția instanței de fond privitor la concluzia că cheltuielile de transport nu se probează, deoarece nu este indicată direcția sau cursa de călătorie, iar o parte din aceste bilete nu conțin data eliberării, or, nu-i vina lui Balțat Ivan că administratorul rutei n-a indicat toate datele necesare în biletul de călătorie, fiind evident faptul, că călătoriile au avut loc în perioada de timp când partea vătămată era supusă tratamentului, ultimul fiind internat în secția Chirurgie OMF al IMSP IMU din mun.Chisinau și ținând cont de faptul, că acesta e domiciliat în satul Elizaveta, municipiul Bălți, este firesc că necesita să se deplaseze cu transportul interurban, fapt ce implică cheltuieli de transport, urmând a fi admise solicitările părții vătămate și la acest aspect.

Nu pot fi reținute ca fondate nici statuările instanței de fond privitor la neîncasarea cheltuielilor suportate de partea vătămată pentru procurarea poliței de asigurare medicală, pe motiv că procurarea acesteia ar fi obligatorie, Balțatu Ivan urmând tratament pentru maladii hepatice, or, la caz fiind la început de an calendaristic procurarea poliței de asigurare medicală obligatorie a fost condiționată anume de tratamentul fracturii de mandibulă, maladia-hepatită virală, fiind însă depistată în procesul investigării pacientului, după internarea sa la 12.01.2019.

Cu referire la dezacordul părții vătămate cu quantumul atribuit cu titlu de reparare a prejudiciului moral, instanța de apel a reținut, că instanța de fond contradictoriu a tratat și acest aspect al laturii civile, or, inițial a concluzionat, că de către partea vătămată nu a fost concretizat prin ce s-au manifestat suferințele sale psihice și fizice, ca ulterior s-a admită parțial cerința dată și să încaseze doar suma de 5000 lei.

La acest aspect, instanța de apel a notat, că instanța de fond incorect a dedus, că prejudiciul moral cauzat s-ar estima la suma de 5000 lei, invocând că nu s-au motivat suferințele fizice și psihice, or, la caz s-a constatat comiterea în privința lui Balțatu Ivan a unei infracțiuni mai puțin grave, cu aplicarea violenței, cauzându-i-se ultimului leziuni corporale medii, fapt ce a implicat fractură de mandibulă cu menținerea blocajului intermaxilar din 12.01.2019 până în data de 12.02.2019. Însăși blocajul intermaxilar pe o perioadă de 30 zile implică suferințe atât fizice cât și psihice, persoana neavând posibilitate de a comunica și a se alimenta normal, concluzionându-se că suma alocată de instanță în quantum de 5000 lei, la acest capitol este una derizorie.

Analizând toate circumstanțele date, instanța de apel a stabilit, că instanța de fond incorect a ajuns la concluzia de a încasa suma de 5000 lei, totuși deducându-se, că și suma de 50000 lei solicitată de partea vătămată ar fi una excesivă în lumina jurisprudenței R.Moldova, pe când suma de 20000 lei, ar fi una proporțională, echitabilă și în raport cu suferințele morale suportate de către partea vătămată, drept urmare a faptei infracționale îndreptate împotriva sa, reținând în acest sens: gravitatea faptei infracționale, durata suferințelor fizice suportate de către aceasta și impactul acestor leziuni.

Este neclară și soluția instanței vis a vis de încasarea parțială a cheltuielilor de asistență juridică, solicitându-se încasarea sumei de 10000 lei, încasându-se doar suma de 5000 lei pe motiv că, suma pretinsă ar fi excesivă, or, s-a stabilit că avocatul părții vătămate a participat la 3 ședințe de judecată, a perfectat și o acțiune civilă în vederea reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, fiind prezentat și un bon de plată în acest sens (f.d.193, vol.I), care atestă faptul, că Balțatu Ivan a achitat suma de 10000 lei pentru asistență juridică, sumă care în viziunea Colegiului penal, este una echitabilă și motivată în raport cu volumul de asistență juridică efectiv prestată acestuia.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ceornea E. în numele inculpatului, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului invocă:

- decizia, în latura respingerii apelului declarat de avocatul Ceornea Eduard în interesele inculpatului Balan Ion este neîntemeiată, ilegală și pasibilă de a fi casată;

-în ședința instanței de apel inculpatul Balan Ion a declarat că recunoaște vinovăția sa în infracțiunea comisă, și solicită aplicarea unei pedepse mai blânde. Contrar celor declarate de inculpat în ședința, instanța de apel la aprecierea

pedepsei aplicată inculpatului constată că inculpatul nu a recunoscut vina, constatare care nu corespunde realității și care bineînțeles a influențat pedeapsa aplicată inculpatului;

-instanța în mod unilateral a apreciat declarațiile părților audiate, ignorând absolut faptul că, partea vătămată Balțatu Ivan, fiul acestuia Balțatu Igor, martorul Balțatu Cedric de rând cu inculpatul Balan Ion au statut de inculpați într-o altă cauză penală aflată pe rolul Judecătoriei Bălți. Conform învinuirii Balțatu Ivan este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, fiul acestuia Balțatu Igor și martorul Balțatu Cedric sunt învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) Cod penal, infracțiuni comise în cadrul altercațiilor cu Balan Ion ce a avut loc la 11.01.2019 și în cadrul căreia Balan Ion i-a aplicat lui Balțatu Ivan lovitura urmată de fracturarea mandibulei. Cauza penală în privința lui Balan Ion fiind disjunsă din cauza penală inițial pornită în privința tuturor participanților la bătaia din 11.01.2019 în baza art. 287 Cod penal. Astfel, contrar celor constatate de instanța de judecată, la caz există circumstanța atenuantă prevăzută de art. 76 lit. g) și j) Cod penal, dat fiind faptul că Balțatu Ion a acționat imoral și ilegal în privința lui Balan Ion. Balțatu Ivan l-a înjurat și i-a aplicat lovituri multiple lui Balan Ion împreună cu alte persoane - Balțatu Cedric și Balțatu Igor. Balan Ion apărându-se i-a aplicat lui Balțatu Ivan lovitura care s-a soldat cu fractura mandibulei;

- inculpatul Balan Ion nu a recunoscut vinovăția la urmărire penală, din motivul că a cerut executarea expertizei medico-legale a părții vătămate, în petrecerea căreia i-a fost refuzat precum în cadrul urmăririi penale așa și în instanța de fond. Instanța de apel a dispus executarea expertizei, care a confirmat leziunile corporale cauzate părții vătămate, după care inculpatul a recunoscut vina sa pe deplin;

- din 11.01.2019, data comiterii infracțiunii de care este învinuit Balan Ion (art. 152 alin. (1) CP) până la momentul adoptării deciziei de către instanța de apel au trecut 3 ani 6 luni, pe când conform prevederilor art. 76 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante: expirarea, de la momentul comiterii infracțiunii, a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, prevăzut pentru această infracțiune, sau depășirea termenului rezonabil pentru examinarea cazului, ținându-se cont de natura faptei, dacă tergiversarea nu a fost provocată de făptuitor; 2/3 din termenul de prescripție de 5 ani constituie 3 ani și 4 luni, la 15.06.2022 când s-a pronunțat decizia instanței de apel de la data comiterii infracțiunii au trecut 3 ani 6 luni depline, corespunzător mai mult de 2/3 din termenul de prescripție. Astfel, instanța individualizând pedeapsa inculpatului a omis circumstanțele atenuante susindicate.

-în latura civilă la fel consideră că instanța de apel a ajuns la concluzii eronate privind necesitatea admiterii acesteia. Consideră că instanța a admis acțiunea civilă în urma aprecierii eronate a argumentelor părții vătămate și a ignorat argumentele apărării prezentate în acest sens, asupra cărora instanța nu

s-a expus în decizie;

-drept probe în suportul valorii prejudiciului material solicitat de Balțatu Ion sunt prezentate bonuri de plată pentru procurarea medicamentelor care de fapt nu i-au fost prescrise de medic în vederea tratamentului pretinsei fracturi a mandibulei (careva probe privind indicațiile medicului nu au fost prezentate), și care în general nu se aplică la tratamentul fracturilor. Astfel spre exemplu soluția de „RIBOXIN” se indică la *„Angina pectorala, infarctul miocardic, insuficiența coronariană cronică, cardiomiopatiile de diversa geneza, aritmiile provocate de glicozidele cardiace, afecțiunile distrofice ale miocardului după sarcinile fizice intense, bolile infectioase, endocrine sau hepatice.”*

-drept probe ce pretins confirmă tratamentul efectuat și cheltuielile pentru acesta au fost prezentate un șir de bonuri de casă eliberate de Institutul de Medicină Urgentă din mun. Chișinău, în care este indicată plata pentru „servicii medicale” fără să fie specificate care este natura acestor servicii sau să fie prezentate rețete, sau extrase medicale care să confirme tratamentul anume a fracturii mandibulei. Din contra, la cererea de chemare în judecată, partea vătămată anexează trimiterea extras eliberată de Cetrul Medicilor de Familie s. Elizaveta, în care diagnosticul stabilit lui Balțatu Ivan este de Hepatită Cronică virală C, chiste hepatice multiple simple, colecestită cronică, pancreatită cronică. La fel se prezintă și trimiterea extras eliberată de Spitalul Clinic Municipal Bălți conform căruia Balțatu Ivan în perioada din 22.01.2019 pînă la 31.01.2019 s-a tratat în staționar cu diagnoza de Hepatită cronică C acută. Fără nici o mențiune privind tratamentul unei oricărei fracture a mandibulei. Este de remarcat că tratamentul, reieșind din inscripțiile de pe versoul trimiterii-extras, a fost unul programat și nu de urgență. La fel, partea vătămată a prezentat buletine de rezultate de investigații de laborator din 12.01.2019 și 17.01.2019, prin care se confirmă efectuarea investigațiilor;

- lipsa în extrasele -trimitere eliberate de Centrul Medicilor de familie și Spitalul Clinic municipal Bălți a diagnosticului fracturii mandibulei, încă o dată confirmă faptul că, părții vătămate Balțatu I. nu i-a fost cauzată o astfel de traumă, circumstanță ce iarăși impunea necesitatea executării unei expertize medico-legale suplimentare;

- Balțatu I. solicită încasarea cheltuielilor de transport confirmat prin bilete de călătorii, în care nu sunt indicate toate datele;

- în partea ce ține de cheltuielile suportate de Balțatu Ion pentru procurarea poliței de asigurare medicală obligatorie, în corespundere cu prevederile anexei nr. 2 al Legii Republicii Moldova - 1593/26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial 18-19/57, 08.02.2003) persoanele fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova, fac parte din plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual. Respectiv pentru a beneficia de tratament, în special de tratament medical programat (după cum reiese din extrasele prezentate de

Balțatu Ion), acesta conform Legii are obligația de a procura anual polița de asigurare medicală obligatorie. Astfel, necesitatea procurării poliței medicale nu are legătură cu infracțiunea de care este învinuit Balan Ion, dar ține de obligația sa de cetățean a lui Balțatu Ion impusă prin Legea nr. 1593/26.12.2002;

- inculpatul Balan Ion se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, însă prejudicial material oricum urmează a fi probat prin probe concludente și pertinente, care nu au fost prezentate instanței de judecată. În partea prejudiciului moral consideră că acesta nu poate fi încasat în folosul părții vătămate din motiv că anume acțiunile agresive, amorale și ilegale ale acesteia au adus la apariția și escaladarea conflictului între părțile din cauză, reieșind din comportamentul părții vătămate Balțatu Ivan acestuia nu-i poate fi reținut existent unui prejudiciu moral. Valoarea prejudiciului moral solicitat spre încasare de către partea vătămată este una excesivă și nemotivată în raport cu circumstanțele cauzei și comportamentul precum a inculpatului așa și a părții vătămate.

În drept, recurentul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel menținându-i lui Balan I. pedeapsa cu închisoare, și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite, acesta fiind una echitabilă. Cuantului prejudiciului material a fost încasat în conformitate cu prevederile art. 219, 220 Cod de procedură penală și art. 1998, 2028 Cod civil, iar la aprecierea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel a ținut cont de circumstanțele cauzei, de caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice suportate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Așadar, în prezenta speță, în recursul declarat, avocatul Ceornea E. în numele inculpatului, invocă faptul că instanțele de fond au aplicat pedeapsa inculpatului contrar prevederilor legale, la fel instanța de apel a ajuns la concluzii eronate privind necesitatea admiterii acțiunii civile, indicând astfel temeiurile de casare a hotărârii instanței de apel, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor*

motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate, contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile invocate pentru recurs, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiul penal consideră, că în prezenta speța nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilită conform sancțiunii art. 152 alin. (1) Cod penal.

Așadar, Colegiul penal reține, că inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii contra vieții și sănătății persoanei, prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, în acest caz, trebuie luate în vedere, în egală măsură persoana inculpatului și respectiv, reeducarea și reintegrarea sa socială, cât și dimensiunea fenomenului infracțional și așteptările societății față de mecanismul justiției penale, pentru a realiza o proporționalitate reală între aceste aspecte.

Sancțiunea art. 152 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsă cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 5 ani, calificându-se conform art. 16 Cod penal, ca infracțiune mai puțin gravă.

Instanța de recurs reține, că prima instanță a stabilit inculpatului în temeiul art. 152 alin. (1) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni, iar în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa aplicată s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 23.08.2017 și s-a stabilit lui Balan I. pedeapsa definitivă de 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, soluție menținută în acest sens de instanța de apel.

Reieșind din textul hotărârii instanței de apel, se reține că, această instanță just a reținut faptul, că în speță nu există temei legal pentru casarea sentinței în latura aplicării pedepsei, deoarece la soluționarea chestiunii respective s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. art. 61, 75 Cod penal, privitor la scopul pedepsei penale și criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Totodată, la stabilirea pedepsei, a fost luat în considerație gravitatea faptei comise - infracțiune mai puțin gravă, comisă cu intenție; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit - cauzarea de leziuni corporale medii; personalitatea inculpatului - anterior a fost condamnat: prin sentința Judecătorei Bălți din 23.08.2017 în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, la 1 an închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pentru perioada de probațiune de 2 ani; prin sentința Judecătorei Bălți din 19.03.2020 în baza art.155, art.179 alin.(2), art.287 alin.(2) lit.a) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, la pedeapsă definitivă de 1 an 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis; la moment pe rolul instanței de fond examinându-se o cauză penală în privința lui Balan Ion pe art. 287 alin.(3) Cod penal; la evidența medicului narcolog sau

psihiatru nu se află; nu este angajat în câmpul muncii; la locul de trai se caracterizează nesatisfăcător; atitudinea inculpatului față de faptele comise și procesul desfășurat; circumstanțe atenuante - nu s-au identificat, iar circumstanțe agravante - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal consideră că în prezenta cauză, instanța de apel întemeiat a stabilit că, personalitatea inculpatului care anterior a mai fost în conflict cu legea, nu prezintă garanțiile unei conduite, ce ar permite instanței de judecată de a da dovadă de clemență, or dânsul nu a stat pe cale corectării și reeducării, nu a tras concluziile necesare și a continuat să comită infracțiuni, astfel instanța de apel just a concluzionat că, nu s-a stabilit temei de atenuare a pedepsei inculpatului, care a comis crima, în cazul dat, în perioada de probațiune stabilită anterior, fapt ce denotă că pedeapsa stabilită anterior nu a fost suficientă pentru conștientizarea de către inculpat a faptelor comise și ultimul nu a dat dovadă de corectare, în aspectul dat fiind aplicate prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal.

Ținând cont însă, de prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul penal consideră întemeiate considerentele instanței de apel că, în prezenta cauză, stabilirea categoriei excepționale de pedeapsă, este condiționată de personalitatea inculpatului, care nu este la prima abatere de la legea penală, acesta continuând comiterea infracțiunilor, astfel nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica aplicarea unei pedepse mai blânde inculpatului, deoarece personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei conduite, ce ar permite instanței de judecată de a da dovadă de clemență.

Reieșind din circumstanțele expuse, Colegiul penal constată că instanța de apel a argumentat pe deplin motivele pentru care a menținut sentința prin care inculpatului i-a fost aplicată pedeapsă cu închisoare, cu executarea reală a acesteia.

Ce ține de argumentul recurentului precum că, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, inculpatul a recunoscut vina, la caz sunt prezente și alte circumstanțe atenuante, Colegiul penal reține că, circumstanțele în cauză, nu sunt suficiente, la caz, de a aplica o pedeapsă mai blândă inculpatului. Mai mult ca atât, argumentul precum că, în cauză sunt prezente circumstanțele atenuante prevăzute de art. 76 alin. (1) lit. g), j), l) Cod penal, este invocat în premieră în cererea de recurs contrar prevederilor art. 427 alin.(2) Cod de procedură penală.

În atare împrejurări, Colegiul penal consideră, că instanța de apel a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și a aplicat inculpatului o pedeapsă echitabilă și conformă prevederilor legale, luând în considerație toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, iar modalitatea de executare a acesteia stabilită în sarcina inculpatului, a fost individualizată corect și în așa fel, încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Astfel, Colegiul statuează, că pedeapsa individualizată de instanțele de

fond, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

La fel, Colegiul penal respinge și argumentele recurentului în sensul că instanța de apel a ajuns la concluzii eronate de admitere a acțiunii civile. În acest sens, instanța de recurs atestă că instanța de apel s-a expus motivat și asupra soluției de admitere parțială a acțiunii civile înaintate de partea vătămată Balțatu Ivan și prin care s-a dispus încasarea din contul inculpatului Balan Ion în beneficiul părții vătămate Balțatu Ivan a sumei de 6323 lei și 1 ban, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune; a sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune și a sumei de 10000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistența juridică.

În acest sens instanța de apel întemeiat a reținut că, conform fișei medicale a bolnavului de staționar nr.1900629 pe numele Balțatu Ivan, acesta a fost internat cu diagnoza "*fractură oblică a ramurii mandibulei pe stânga*" în ziua de 12.01.2019 și externat în data de 18.01.2019, fiind supus inclusiv tratamentului conservativ: antiinflamator, antimicrobian, analgic, antimicotic, hiposensibilizant (f.d.89 verso, vol.II). În data de 18.01.2019 a fost externat pentru tratament ambulator și menținerea blocajului intermaxilar până în data de 12.02.2019 cu controlul obligatoriu a ocluziei interdentare. În același context, Colegiul penal reține, că toate bonurile de plată (f.d.183-184, Vol.I) datează cu 12.02.2019, adică data internării cu diagnoza "*fractură oblică a ramurii mandibulei pe stânga*" și data imediat următoare de 13.01.2019, pe când trimiterile extras privitor la depistarea hepatitei virale, datează cu 18.01.2019 și 31.01.2019, adică maladia-hepatită virală, a fost depistată în procesul investigării pacientului după internarea cu fractura mandibulei, concluzionându-se că medicamentele procurate în baza bonurilor de plată anexate au fost folosite pentru tratamentul fracturii de mandibulă.

La fel, Colegiul penal atestă că instanța de apel s-a expus întemeiat și asupra faptului că, consideră eronată poziția instanței de fond și privitor la concluzia că cheltuielile de transport nu se probează, deoarece nu este indicată direcția sau cursa de călătorie, iar o parte din aceste bilete nu conțin data eliberării, or, nu-i vina lui Balțat Ivan că administratorul rutei n-a indicat toate datele necesare în biletul de călătorie, fiind evident faptul, că călătoriile au avut loc în perioada de timp când partea vătămată era supusă tratamentului, ultimul fiind internat în secția Chirurgie OMF al IMSP IMU din mun.Chisinau și ținând cont de faptul, că acesta e domiciliat în satul Elizaveta, municipiul Bălți, astfel necesita să se deplaseze cu transportul interurban, fapt ce implică cheltuieli de transport.

Totodată, instanța de apel just nu a reținut ca fondate nici statuările instanței de fond privitor la neîncasarea cheltuielilor suportate de partea vătămată pentru procurarea poliței de asigurare medicală, pe motiv că procurarea acesteia ar fi obligatorie, Balțatu Ivan urmând tratament pentru maladii hepatice, or, la caz fiind la început de an calendaristic procurarea poliței

de asigurare medicală obligatorie a fost condiționată anume de tratamentul fracturii de mandibulă, maladia-hepatită virală, fiind însă depistată în procesul investigării pacientului, după internarea sa la 12.01.2019.

La fel, instanța de apel s-a expus argumentat și asupra faptului că, la caz s-a constatat comiterea în privința lui Balțatu Ivan a unei infracțiuni mai puțin grave, cu aplicarea violenței, cauzându-i-se ultimului leziuni corporale medii, fapt ce a implicat fractură de mandibulă cu menținerea blocajului intermaxilar din 12.01.2019 până în data de 12.02.2019. Însăși blocajul intermaxilar pe o perioadă de 30 zile implică suferințe atât fizice cât și psihice, persoana neavând posibilitate de a comunica și a se alimenta normal, concluzionându-se că suma alocată de instanță în cuantum de 5000 lei la acest capitol este una derizorie. În acest sens, întemeiat s-a dispus că instanța de fond incorect a ajuns la concluzia de a încasa suma de 5000 lei, totuși deducându-se, că și suma de 50000 lei solicitată de partea vătămată ar fi una excesivă în lumina jurisprudenței R.Moldova, pe când suma de 20000 lei, ar fi una proporțională, echitabilă și în raport cu suferințele morale suportate de către partea vătămată drept urmare a faptei infracționale îndreptate împotriva sa, reținând în acest sens: gravitatea faptei infracționale, durata suferințelor fizice suportate de către aceasta și impactul acestor leziuni.

Din acest punct de vedere se conchide, că de fapt, în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, pedeapsa stabilită inculpatului Balan I. a fost aplicată în limitele legii, iar acțiunea civilă întemeiată a fost admisă parțial, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Ceornea Eduard în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Balan Ion Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 17 noiembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Plămădeală Ghenadie